

ارتباطات ملی، بین‌المللی و ارتقای فرهنگ آماری

بهره‌گیری از تجارب و دانش بین‌المللی جهت ارتقای کیفی فعالیت‌های آماری و نیز انتقال دانش به سایر کشورها، توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌های آماری را ضروری می‌سازد. از سوی دیگر، کیفیت طرح‌های آماری ارتباط تنگاتنگی با فرهنگ آماری پاسخگویان دارد. با توجه به اهمیت هر دو موضوع یاد شده اهم فعالیت‌های مرکز آمار ایران در ابعاد ملی و بین‌المللی به شرح ذیل بوده است:

❖ توسعه ارتباطات ملی

به منظور توسعه ارتباطات و همکاری در زمینه ارائه و استفاده بیشتر از آمارها در دستگاه‌های اجرایی اقداماتی به شرح ذیل انجام شد:

تفاهم‌نامه همکاری

در راستای یکپارچه‌سازی و ایجاد زمینه‌های لازم به منظور تبادل اطلاعات بین سیستم‌های اطلاعاتی - عملیاتی دستگاه‌های اجرایی و دستیابی به اهداف چشم‌انداز ۱۴۰۴ و تأمین آمار و اطلاعات مورد نیاز نظام آماری کشور، علاوه بر انجام امور مرتبط با تفاهم‌نامه‌های منعقد شده در سال قبل با وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ورزش و جوانان، ارتباطات و فناوری اطلاعات، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ستاد اقامه نماز، مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی و استاندارد قم، نهاد ریاست جمهوری و سازمان ملی بهره‌وری ایران، در این سال تفاهم‌نامه همکاری با سازمان حسابرسی به منظور بررسی و طبقه‌بندی نیازها و شاخص‌های آماری مورد نیاز حساب‌های ملی و منطقه‌ای تهیه و امضا شد.

همکاری با شوراها و کمیته‌های مرتبط با نقشه و اطلاعات مکانی

مشارکت و حضور در شوراها و کمیته‌های مرتبط با نقشه و اطلاعات مکانی از جمله شورای ملی کاربران سیستم اطلاعات جغرافیایی، شورای عالی نقشه‌برداری، شورای ملی آدرس^۱ و کمیته یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی از جمله فعالیت‌های مرکز بوده است.

❖ توسعه ارتباطات منطقه‌ای و بین‌المللی آماری

به منظور اجرای سیاست‌های کلی و راهبردی برنامه ملی آمار در جهت گسترش ارتباط با سازمان‌های بین‌المللی و مراکز آماری جهان، فعالیت‌های ذیل صورت پذیرفته است:

امضا یا تجدید یادداشت تفاهم همکاری با مراکز ملی آمار

در این سال، یادداشت تفاهم با اداره ملی آمار جمهوری اسلامی پاکستان و کمیته آمار جمهوری قزاقستان به امضا رسید. همچنین یادداشت تفاهم همکاری آماری با اداره ملی آمار جمهوری کره (کره جنوبی) تجدید شد.

¹ Geocoded National Address File(GNAF)

تبادل اطلاعات آماری با مراجع آماری بین‌المللی

مرکز آمار ایران به عنوان یکی از اعضای ناظر کمیسیون آمار سازمان ملل متحد موظف به تبادل اطلاعات با سازمان‌های بین‌المللی بوده که بدین منظور اقدامات زیر انجام شده است:

- دریافت و توزیع پرسشنامه بولتن ماهانه سازمان ملل متحد و جمع‌بندی، تکمیل و ارسال ۱۲ پرسشنامه به بخش آمار سازمان ملل متحد؛
- تکمیل پرسشنامه جدول‌های بیست‌گانه آماری سازمان همکاری‌های اقتصادی-اکو (کومپندبوم)؛
- تکمیل ۲۹ عنوان پرسشنامه دریافتی از دیگر مراجع بین‌المللی، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که از جمله مهم‌ترین آنها به موارد زیر اشاره نمود:
 - پرسشنامه‌های تولیدات صنعتی ایران؛
 - پرسشنامه‌های مرکز پژوهش‌ها و آموزش‌های آماری، اقتصادی و اجتماعی کشورهای اسلامی^۱ (سسرک) وابسته به سازمان همکاری اسلامی در زمینه ظرفیت‌سازی آماری و بهبود آمارهای فقر؛
 - پرسشنامه مؤسسه آمار آسیا و اقیانوسیه^۲ در خصوص نیازهای مشاوره‌ای مرکز؛
 - پرسشنامه آمارهای انرژی؛
 - پرسشنامه آمارهای محیط‌زیست؛
 - پرسشنامه سالنامه جمعیتی سازمان ملل متحد؛
 - پرسشنامه‌های فائو در مورد کاربری زمین و آبیاری، در مورد میزان تولیدات دامی و کشاورزی، آمار آفت‌کش‌ها، کودهای شیمیایی و قیمت‌های دریافتی توسط کشاورزان؛
 - پرسشنامه کمیسیون آمار سازمان کنفرانس اسلامی؛
 - پرسشنامه کمیته بین‌المللی مشاوره پنبه؛
 - پرسشنامه نیروی کار سازمان بین‌المللی کار^۳ در زمینه وضعیت اشتغال افراد دارای ناتوانی؛
 - پرسشنامه سالانه نیروی کار سازمان بین‌المللی کار؛
 - پرسشنامه‌های تحقیق و توسعه یونسکو، تولید فیلم‌های سینمایی؛
 - پرسشنامه مؤسسه پیمایش زمین‌شناختی بریتانیا^۴ در مورد تولیدات معدنی در ایران؛
 - پرسشنامه بخش آمار سازمان ملل متحد در مورد اطلاعات تجارت خارجی ایران؛
 - پرسشنامه نماگرهای جنسیتی سازمان ملل متحد؛

¹ The Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries (SESRC).

² Statistical Institute for Asia and the Pacific (SIAP)

³ International Labour Organization (ILO)

⁴ British Geological Survey (BGS)

- پرسشنامه اتحادیه بین‌المللی مخابرات^۱ در زمینه میزان استفاده خانوارها از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- پرسشنامه فدراسیون بین‌المللی جاده^۲؛
- پرسشنامه سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد^۳؛
- پرسشنامه اداره ملی آمار کره در خصوص چارت سازمان و ساختار پرسنلی مرکز؛
- پرسشنامه موالید دوقلو و چند قلو در ایران ارسالی از سوی دانشگاه آکسفورد؛
- پرسشنامه طرح حساب‌های محیط‌زیست و کاربردهای آن در سیاستگذاری‌های عمومی؛
- پرسشنامه شاخص‌های سلامت دفتر شرق مدیترانه سازمان جهانی بهداشت^۴ و
- پرسشنامه‌های توسعه و جمعیت بخش آمار سازمان ملل متحد.

سایر اقدامات انجام شده در زمینه بسط همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نیز عبارتند از :

- اتخاذ هماهنگی‌ها، تمهیدات و همکاری در مورد برگزاری جلسات کارشناسی دفاتر مرکز با کارشناسان اعزامی از سازمان ثبت احوال ترکیه با حضور نمایندگان ثبت احوال کشورمان؛
 - اتخاذ هماهنگی‌ها، تمهیدات و همکاری‌های لازم در مورد جلسات دو جانبه با هیئت کارشناسی اعزامی از سوی وزارت سیاستگذاری اجتماعی کشور ترکیه با حضور نمایندگان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی کشورمان؛
 - اتخاذ هماهنگی‌ها، تمهیدات و همکاری‌های لازم در مورد دیدار آقای ناکوزی نماینده فائو در جمهوری اسلامی ایران با ریاست مرکز آمار ایران و
 - اتخاذ هماهنگی‌ها، تمهیدات و همکاری‌های لازم در مورد دیدار آقای مورالی، معاون نماینده برنامه عمران سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران با ریاست مرکز آمار ایران.
- همچنین به منظور ارائه اطلاعات در خصوص فعالیت‌ها و دستاوردهای مرکز آمار ایران به مخاطبان خارجی و سازمان‌های بین‌المللی، برخی از نتایج سرشماری‌ها، طرح‌های آماری و نشریات مرکز به زبان انگلیسی ترجمه و مواردی از آنها در سایت لاتین مرکز آمار ایران قرار گرفت که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:
- سالنامه انگلیسی آماری کشور سال ۱۳۹۱؛
 - ایران در آیینیه آمار سال ۱۳۹۱ تحت عنوان پاکت بوک؛
 - نتایج طرح هزینه و درآمد خانوار در مناطق شهری و روستایی ۱۳۹۲؛
 - گزیده نتایج سرشماری کشاورزی ۱۳۹۳؛
 - پرسشنامه‌های سرشماری کشاورزی ۱۳۹۳؛

¹ International Telecommunication Union (ITU)

²International Road Federation(IRF)

³United Nations Industrial Development Organization (UNIDO)

⁴ Eastern Mediterranean Regional office of the World Health organization(EMRO-WHO)

- پرسشنامه‌های سرشماری کشاورزی ۱۳۹۳؛
- بروشور معرفی مرکز آمار ایران؛
- بروشور معرفی سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳؛
- تاریخچه مرکز آمار ایران و رزومه مدیران؛
- نتایج طرح نیروی کار فصل زمستان ۱۳۹۲؛
- نتایج طرح نیروی کار فصل ۱۳۹۲ (سالانه)؛
- نتایج طرح‌های نیروی کار فصول بهار، تابستان و پائیز ۱۳۹۳؛
- راهنمای نرم‌افزار شاخص‌های کلید (قابل نصب روی موبایل و تبلت)؛
- اسامی طرح‌های آمارگیری و
- نشریه استاندارد طرح‌های آمارگیری.

تبادل نشریه با کاربران خارج از کشور

مبادله نشریه‌های آماری با سازمان‌ها و مراکز آماری و بین‌المللی از جمله فعالیت‌هایی است که هر ساله توسط مرکز آمار ایران صورت می‌گیرد. در این زمینه ۵۳ نسخه از «نشریه ایران در آینه آمار^۱» به کتابخانه‌های مراکز دانشگاهی و سازمان‌های آماری منطقه‌ای و بین‌المللی ارسال شده است. همچنین بیش از ۸۴ عنوان خبرنامه الکترونیکی دریافتی از مراکز ملی آمار کشورهای اردن، فلسطین، ترکیه و دیگر سازمان‌های بین‌المللی نظیر فائو، مؤسسه بین‌المللی آمار، اتحادیه بین‌المللی مخابرات، یونسکو، گروه پاریس ۲۱ و اسکاپ در میان معاونت‌ها و دفاتر موضوعی ذی‌ربط در مرکز توزیع شده است.

شرکت در نشست‌ها و گردهمایی‌ها

طی این سال، ۱۶ نفر از مدیران و کارشناسان مرکز به نشست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به شرح ذیل اعزام شده‌اند:

- تبادل هیئت به منظور تجدید یادداشت تفاهم همکاری آماری میان مراکز آماری ایران و کره و بسط همکاری‌های دوجانبه کره جنوبی (پنج نفر)؛
- نشست سازماندهی شبکه هماهنگی آموزش‌های آماری در منطقه آسیا و اقیانوسیه، ژاپن؛
- سی و ششمین نشست هیئت مدیره مرکز پژوهش و آموزش‌های آماری، اقتصادی و اجتماعی کشورهای اسلامی، ترکیه؛
- نشست گروه کارشناسی و کنفرانس بین‌المللی در زمینه سنجش تجارت و جهانی سازی اقتصادی، مکزیک؛
- هفتمین نشست گروه تخصصی سازمان همکاری اقتصادی و توسعه، کره جنوبی؛
- کنفرانس وزیران در زمینه ثبت احوال و آمارهای حیاتی در آسیا و اقیانوسیه، تایلند؛
- نشست کارشناسی مربوط به ابزارهای ارزیابی نیازهای آموزشی برای تدوین آمارهای کشاورزی و مناطق روستایی، ژاپن؛
- دهمین نشست شورای حکام سیاپ، تایلند (دو نفر) و

¹Statistical Pocketbook of the Islamic Republic of Iran

- چهل و ششمین نشست کمیسیون آمار سازمان ملل متحد و نشست‌های جانبی آن، آمریکا (سه نفر).

❖ ارتقای فرهنگ آماری

فرهنگ آماری، مجموعه نگرش و باور عمومی از آمار، چگونگی تولید، نشر، دستیابی و به‌کارگیری اطلاعات آماری در جامعه است. فعالیت‌های انجام شده به منظور ارتقای فرهنگ آماری به شرح ذیل است:

انتشار مجله دوماهنامه تحلیلی- پژوهشی آمار

برای دستیابی به هدف ارتقای فرهنگ آماری جامعه، می‌توان از ابزارهای متنوع تبلیغی و اطلاع‌رسانی (با توجه به اثربخشی آنها و همچنین شرایط موجود در جامعه) استفاده نمود. هر یک از رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی، مطبوعات، رسانه‌های تصویری و دیجیتالی و همچنین رسانه‌های مکتوب، ابزارهای تبلیغی محیطی، کتاب‌های درسی و دانشگاهی و...، کارکردها و اثربخشی خاص خود را در زمینه ارتقای فرهنگ آماری دارند. همانطور که ذکر شد یکی از راه‌های ارتقای فرهنگ آماری در جامعه، استفاده از رسانه‌های مکتوب (نشریه‌ها) است که در بین اقشار عمومی جامعه، قابلیت پذیرش خاصی دارد. مرکز آمار ایران تاکنون در زمینه تولید نشریه‌های آماری برای اقشار خاص جامعه و به طور خلاصه در زمینه تولید و انتشار آمارهای رسمی و همچنین مباحث پژوهشی کاربردی آمار، قدم‌های بسیاری برداشته است که از جمله آنها می‌توان به انتشار «سالنامه آماری کشور»، نشریه سالانه «ایران در آینه آمار»، نشریه‌های نتایج طرح‌های آمارگیری و سرشماری‌ها، مجله «بررسی‌های آمار رسمی ایران (علمی- ترویجی)»، مجله «پژوهش‌های آماری (علمی- پژوهشی)» اشاره نمود، اما ضرورت وجود نشریه‌ای که با زبانی ساده‌تر و کاربردی‌تر برای عموم جامعه این مفاهیم آماری را بیان دارد، همواره احساس می‌شد. جاری و ساری بودن موضوع آمار در زندگی فردی و اجتماعی ما و نقشی که در سرنوشت یک جامعه دارد باعث می‌شود این موضوع اهمیت ویژه‌ای پیدا کند. به دلیل اهمیت آمار و نقشی که امروزه و بیش از پیش به آن داده شده، نمی‌توان به موضوع نقش آمار و کاربردهای آن در نزد مردم (شامل پاسخگویان، مسئولان، تصمیم‌گیران و تصمیم‌سازان و محققان) و باورهای شکل گرفته که منشأ بروز رفتارهای اجتماعی است، بی‌توجه بود. از این رو وجود نشریه‌ای که بتواند در قالبی جدید و عامه‌پسند به ارتقای فرهنگ آماری در جامعه کمک کرده و کاستی‌های موجود را با ارائه مطالبی مفید و جذاب برطرف سازد، ضرورت پیدا می‌کرد. از این‌رو مرکز آمار ایران به منظور انجام یکی از وظایف خود در قبال افزایش سطح آگاهی جامعه نسبت به موضوعات آماری، با همکاری پژوهشکده آمار از سال ۱۳۹۲ اقدام به انتشار مجله «دوماهنامه تحلیلی- پژوهشی آمار» نمود که هدف از انتشار آن، ایجاد زمینه لازم برای فهم مشترک از آمارهای رسمی برای مردم، محققان، مدیران و برنامه‌ریزان در سطوح مختلف جامعه است. در این خصوص با استفاده از مطالب ارسالی از سوی متخصصان نظام آماری کشور، محققان، اساتید دانشگاه، دانشجویان و سایر علاقه‌مندان به موضوعات آماری موفق شد با ارائه مطالب خواندنی در قالب مقاله‌های تحلیلی- پژوهشی در زمینه آمارهای رسمی، معرفی فعالیت‌های سازمان‌ها و مراکز آماری ملی و بین‌المللی، تهیه گزارش و خبر در خصوص فعالیت‌های آماری انجام‌شده در دستگاه‌های اجرایی، تهیه مطالب جالب و نغز آماری، خاطره و سایر مطالب مربوط به آمارهای رسمی، شش شماره از نشریه مزبور را در فواصل دوماهه در سال ۱۳۹۳ تهیه و به صورت الکترونیکی و چاپی منتشر و در اختیار علاقه‌مندان قرار دهد.

برگزاری مراسم بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی

به مناسبت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی (اول آبان‌ماه) همایش بزرگداشت روز آمار در تاریخ ۲۹ مهر ۱۳۹۳، با سخنرانی دکتر محمدباقر نوبخت، معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، دکتر تاج‌گردون، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی، دکتر رحمانی فضلی، وزیر کشور، دکتر بخشنده، معاون وزیر کشاورزی، دکتر عادل آذر رئیس مرکز آمار ایران و حضور هیئت رئیسه و کارکنان مرکز آمار ایران، اساتید، دانشجویان آمار و دست‌اندرکاران نظام آماری کشور برگزار شد. سخنرانی علمی در زمینه بیوانفورماتیک توسط دکتر پزشک، رئیس انجمن آمار ایران و ارائه گزارش پیشرفت عملیات میدانی سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳، از مهم‌ترین بخش‌های این مراسم بود. در این همایش همچنین از برترین‌های نظام آماری کشور تقدیر به عمل آمد و در حاشیه آن، نمایشگاه محصولات مرکز آمار ایران برپا شد.

برگزاری مراسم گرامیداشت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی

مراسم بزرگداشت ایام ... دهه فجر، با حضور دکتر شریعتمداری، معاون اجرایی رئیس جمهور، هیئت رئیسه، مدیران و کارکنان مرکز آمار ایران، روز یکشنبه ۲۰ بهمن ماه برگزار شد.

ارتباط با رسانه‌ها

با توجه به نقش مهم رسانه‌ها در اطلاع‌رسانی عمومی و ارتقای فرهنگ آماری، اخبار مربوط به نتایج طرح‌های آماری و نیز رویدادهای مهم از طریق ارتباط با رسانه‌ها، اطلاع‌رسانی می‌شود. از جمله مهم‌ترین اقدامات مرتبط در این سال، ارسال ۴۰ مورد خبر نتایج طرح‌های آماری نظیر «قیمت مسکن و اجاره بهای مسکن پاییز ۱۳۹۳»، «آغاز اجرای سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳»، «طرح آمارگیری از گردشگران ملی» و نیز اخبار رویدادهای مهم مرکز آمار ایران بوده است. در این سال ۷۳ مصاحبه رادیویی و تلویزیونی و مطبوعاتی با حضور مسئولان بلندپایه مرکز آمار ایران با موضوعات مختلف آماری از جمله موارد ذیل برگزار شد.

- نحوه تهیه آمارهای مسکن؛
- سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳؛
- نتایج طرح آمارگیری از مصرف‌کننده خانوارهای شهری، روستایی و اجاره بهای واحدهای مسکونی استیجاری و
- آمارهای جمعیت.

موزه آمار که در سال ۱۳۹۱ افتتاح شد شامل نشریه‌های قدیمی، ملزومات تبلیغاتی، تمبرها، فرمان‌های سرشماری، عکس‌ها و پرسشنامه‌های طرح‌های آماری است که علاوه بر بهره‌برداری توسط کارکنان و دانشجویان آمار دانشگاه‌های بازدیدکننده از مرکز آمار ایران، هر ساله مورد بازدید مهمانان داخلی و خارجی بازدیدکننده از مرکز آمار ایران قرار می‌گیرد.

ارائه آخرین دستاوردها و محصولات در نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌ها

در سال ۱۳۹۳ مرکز آمار ایران به منظور معرفی آخرین دستاوردها و محصولات، با برپایی غرفه در پنج نمایشگاه شرکت داشت که عناوین آنها به شرح ذیل است:

- نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران؛
- نمایشگاه بین‌المللی ژئوماتیک؛
- نمایشگاه روز آمار و برنامه‌ریزی؛
- نمایشگاه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و
- نمایشگاه کنفرانس آمار در کرمانشاه.

برگزاری جشن اختتامیه سرشماری کشاورزی ۱۳۹۳

به مناسبت پایان اجرای سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ و به پاس قدردانی از تلاش‌های دست اندرکاران سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳، مراسم جشن اختتامیه سرشماری با حضور خانواده همکاران مرکز آمار در روز چهارشنبه ششم اسفند ماه برگزار شد.